

Rudolf Rasch

Duizend brieven over muziek van, aan en rond
Constantijn Huygens

1626

Verwijzingen naar deze tekst graag op de volgende manier:
Rudolf Rasch, Duizend brieven over muziek van, aan en rond Constantijn Huygens: 1626
<https://huygens-muziekbrieven.sites.uu.nl/>
Voor opmerkingen, suggesties, aanvullingen en correcties: r.a.rasch@uu.nl
© Rudolf Rasch, Utrecht/Houten, 2018
27 juli 2018

JACOB VAN DER BURGH [LEIDEN]
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
3 JANUARI 1626
301

Samenvatting: Van der Burgh maakt Huygens deelgenoot van zijn grote bewondering voor diens ‘Zedeprenten.’ Aangenaam musiceren is na het vertrek van Brosterhuisen niet meer mogelijk. Van der Burgh verheugt er zich dan ook op Huygens binnenkort weer te kunnen ontmoeten.

Bijlage: ‘Monsieur Constantin Huigens pour ses estrènes’ (Van der Burgh; gedicht).

Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief en bijlage (dubbelvel, 22x33cm, abc | d; autograaf).

Vroegere uitgaven: Vloten 1860, pp. 215-216: volledig.

— Jonckbloet 1882, pp. CLIX-CLX: onvolledig (<Ce sont les vers ... des oreilles.>).

— Worp 1, nr. 301, p. 196: volledig.

Namen: Johan Brosterhuisen; Jozef; Philips IV (koning van Spanje); Zephyr.

Plaats: Amerika.

Titels: *Otia* (Huygens 1625); ‘Printen’ (Huygens 1623-1624; gedichten).

Glossarium: chanter (zingen); musique (muziek).

Transcriptie

A Monsieur,

Monsieur Constantin Huigens, Chevalier, Secrétaire de Monseigneur le Prince d’Orange,

à La Haye.

Port.

Vers François.

Monsieur,

Il n’est pas nécessaire que je vous proteste que ce sont icy les premiers vers françois que j’aye taché de faire en ma vie. Vous le croyez sans que je jure. Depuis que j’ay leu vos *Caractères*, j’ay quitté la poésie Flamende. Je meure si j’ay rien veu de pareil en nostre langue. Ils pourroyent servir d’építaphe à tous nos poètes. Je me suis résolu désormais, quand il me prend envie de resver, de le faire en François où en Latin, afin de rendre mes fautes plus excusables. Je trouve qu’il n’y a point de Muses qui souffrent moins le fard et l’apparence du bien que les notres. La glace ne me semble pas si froide que les discours de Joseph et de Zephyre, et je fais moins d’estat de ces raconteur[s] de fables qui ne sçauroyent faire des rimes sans l’aide du ciel et de l’enfer des vieux payens, que de faiseurs de romans.

Ne vous estonnez pas, Monsieur, si je me mets en cholère pour des choses qui me devoient estre indifférentes. Ce sont les vers qui me restont seuls de tous les contentemens dont je me suis privé depuis mon départ de La Haye. Car de faire musique il n’y a plus moyen icy. Aprés que Monsieur Brosterhuijsen nous quitta, tout le monde est devenu enrumé, et il seroit bon qu’on defendist qu’en son absence personne ne se meslast de chanter, pour le bien | b | général de tous ceux qui ont des oreilles. S’il ne retourne bientost, je ne sçay que nos gens deviendront. Il y en eut un dernièrement si rude aux affaires du monde qu’il se mit en peine à cause qu’il se figuroit que le Roy d’Espagne pourroit recevoir ses trésors de l’Amérique par des lettres de change, de peur qu’ils ne tombussent aux mains des Anglois. Mais je me reserve pour vous en faire rire d’avantage à nostre entreveue.

Je me suis desfaict de tous les accroches qui me puissent plus longtemps arrester icy; il ne me reste que d'aller seulement à un festin, et puis de dire adieu,

Monsieur,

vostre serviteur très-humble,
J. van der Burgh.

De Leide, le 3 de Janvier 1626.

Vertaling

Aan de heer Constantijn Huygens, ridder, secretaris van de prins van Oranje,

te Den Haag.

Franse verzen.

Mijnheer,

Het zal niet nodig zijn dat ik u verzeker dat dit de eerste Franse gedichten zijn die ik in mijn leven heb geprobeerd te maken; dat zult u wel geloven zonder dat ik er een eed op doe. Sinds ik uw ¹'Printen' heb gelezen, heb ik de Nederlandse dichtkunst opgegeven. Ik mag ter plekke doodblijven als ik ooit iets van hetzelfde niveau in onze taal gezien heb. Zij zouden kunnen dienen als grafschrift voor al onze dichters. Ik voor mij heb besloten om voortaan, wanneer ik de behoefte krijg om te mijmeren, dat in het Frans of in het Latijn te doen, zodat mijn gebreken gemakkelijker te verontschuldigen zullen zijn. Ik ben van mening dat er geen Muzen bestaan die minder de gekunsteldheid en de schone schijn kunnen verdragen dan de onze. Ijs lijkt mij nog niet zo kil te zijn, als [de toon van] de gesprekken tussen Jozef en Zefyr, en ik acht degenen die fabels vertellen en niet zonder de hulp van de hemel en de onderwereld van de oude heidenen kunnen rijmen, minder dan romanschrijvers.

Verbaast u zich er maar niet over, mijnheer, dat ik zo boos word over dingen die me onverschillig zouden moeten zijn. Maar gedichten vormen het enige wat me is gebleven van alle genoeglijkheden die ik sinds mijn vertrek uit Den Haag moet missen, want er is hier geen gelegenheid om muziek te maken. Na het vertrek van de heer [Johan] Brosterhuisen is iedereen verkouden geworden, en het zou een goede zaak zijn voor het welbevinden van een ieder die met een goed gehoor is toegerust, als het verboden zou worden zich met zingen bezig te houden gedurende zijn afwezigheid. Als ²hij niet snel terugkeert weet ik niet wat er van onze mensen moet worden. Men had hier laatst iemand, die zo weinig ingevoerd was in de stand van zaken in de wereld, dat hij zich ernstig zorgen maakte, omdat hij het idee had dat de Spaanse ³koning door wisselbrieven zijn schatten uit Amerika zou kunnen ontvangen, uit vrees dat ze in Engelse handen terecht zouden kunnen komen. Maar ik houd mij in om u hierover temeer aan het lachen te maken wanneer wij elkaar weerzien.

Ik heb me bevrijd van alle banden die me nog langer hier zouden kunnen houden; slechts één enkel feestmaal moet ik nog bijwonen, en vervolgens kan ik 'vaarwel' zeggen,

mijnheer,

1. 'Charactères of Printen,' 1623-1624 (*Otia* 1625, vijfde boek; Gedichten 2, pp. 1ss).

2. Brosterhuisen.

3. Philips IV.

uw nederige dienaar
Jacob van der Burgh.

JACOB VAN DER BURGH (LEIDEN)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
20 APRIL 1626
313

Reactie op een verloren gegane brief van april 1626 met een gedicht door Huygens.

Samenvatting: Van der Burgh stuurt Huygens' gedicht 'L'anatomie' terug. Hij verheugt zich dat de muziek van Pomponio Nenna goed bij Huygens is aangekomen en wil zelf graag eveneens komen.

Bijlagen: 'L'anatomie: Paradoxes en satyres' (Huygens, 31 maart 1626; gedicht), 'Sur l'anatomie de Clorinde' (Van der Burgh; gedicht).

Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (dubbelvel, 21x29 cm, ac | d; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 1, nr. 313, p. 201: samenvatting.

Namen: Clorinde; Pomponio Nenna; Venus.

Plaats: Amsterdam.

Transcriptie

A Monsieur

Monsieur Huygens, Chevailler, Secrétaire de Monseigneur le Prince d'Orange,

à La Haye.

Port. 20 Aprilis 26.

Salutem plurimam,

Quod diutius quam par erat Clorindam detinuerim, vir clarissime, lepidæ tuæ anatomicæ encheireseos labes est. Tantâ enim me voluptate affecit inexpertata illa festivitas et paradoxum scribendi genus, ut ægrè mehercle illam etiamnum dimittere potuerim. Ipsemet eam domum reducere decreveram, ne tam bella nympa rudi aurigarum generi crederetur. Sed cum Amstelodamum evocatus sim, diutius te hâc Venere privandum non putavi.

Pomponium Nennam salvum advenisse gaudeo, quem propediem invisere est animus non absque grato ipsi comite. Vale, vir clarissime, et me amore tuo amplecti ne dedigneris. Datum Lugduni-Batavorum, XX Aprilis MDCXXVI.

Totus tuus,
J. van der Burgh.

Vertaling

Aan de heer [Constantijn] Huygens, ridder, secretaris van de prins van Oranje,

te Den Haag.

20 april [16]26.

Mijnheer,

Dat ik uw ¹Clorinde langer dan gepast bij me heb gehouden, is, mijnheer, de schuld van uw geestige anatomische handleiding. Want deze ongekende spiritualiteit en bijzondere manier van schrijven troffen mij met zo'n groot genoegen, dat ik zelfs nu er maar nauwelijks toe heb kunnen komen die terug te zenden. Ik had eigenlijk besloten haar zelf terug te bezorgen, opdat zo'n fraaie nimf niet zou worden toevertrouwd aan ruw volk als wagenmenners. Maar nu ik naar Amsterdam wordt gesommeerd, heb ik gemeend u deze Venus niet langer te mogen onthouden.

Ik ben blij dat Pomponio Nenna veilig aangekomen is, die ik eerstdaags graag wil opzoeken, maar mèt het bijbehorende goede gezelschap. Gegroet, waarde heer, en weiger toch niet mij in uw toewijding te omvatten.
Leiden, 20 april 1626.

Geheel de uwe,
Jacob van der Burgh.

1. 'L'anatomie: Paradoxes en satyres,' 31 maart 1626 (Gedichten 2, pp. 136-142).